

Назва навчальної дисципліни	Фізіологія вищої нервової діяльності
Спеціальність	014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)
Кількість кредитів	4 (120 год)
Шифр навчальної дисципліни	ВК
Прізвище, ім'я, по батькові викладача	Дух Ольга Ігорівна
Науковий ступінь	кандидат біологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада викладача	доцент кафедри біології, екології та методик їх навчання
Контактний телефон викладача	0988091811
Профайл викладача	https://kogpa.edu.ua/images/main_dir/kaf_bio/vykladachi/dukh.pdf
Е-mail викладача	olja_dykh@ukr.net
Розклад консультацій	Очні консультації
Час проведення	14.40 – 17.00
Місце проведення	43 ауд.

Опис дисципліни

Завдання навчальної дисципліни «Фізіологія вищої нервової діяльності» полягає у вивченні загальних закономірностей роботи мозку, встановленні механізмів обробки, збереження та відтворення інформації, а також нейрофізіологічних основ навчання та поведінки людини. Розуміння цих закономірностей є основою для глибшого аналізу та осмислення психічної діяльності людини як у нормі, так і за патологічних станів.

Для досягнення мети необхідне формування у студентів умінь аналізувати теоретичні та практичні аспекти становлення свідомості у зв'язку з особливостями філогенезу й онтогенезу нервової системи, а також оволодіння основними методами дослідження рефлексорної діяльності живих організмів.

Навчальний контент

Теми лекцій	Теми практичних	Види оцінювання	К-ть балів
Фізіологічні основи мови.	Перша та друга сигнальні системи дійсності	Усне опитування, тести, завдання	45
Функціональна асиметрія півкуль великого мозку.	Вплив функціональної асиметрії на когнітивні та емоційні процеси.		
Фізіологія сну.	Оцінка впливу нестачі сну на когнітивні функції		
Вища та нижча нервова діяльність.	Типологічні особливості вищої нервової діяльності людини		
Нейронні механізми формування пам'яті.	Фізіологічні механізми пам'яті		
Фізіологічні основи типології індивідуальності.	Дослідження психофізіологічних особливостей темпераменту.		
Проблема психоневрологічних захворювань і стресових станів у дітей	Визначення рівня адаптації дітей до стресових ситуацій. Порівняльний аналіз нейрофізіологічних характеристик у		

	чоловіків і жінок.		
Статеві відмінності фізіологічних функцій	Фізіологічні основи емоцій та їх роль у цілеспрямованій діяльності людини		
Потреби та мотивація поведінки.	Вплив зовнішніх стимулів на рівень мотивації та продуктивність діяльності		
Індивідуальне навчально-дослідне завдання		Захист	15
Підсумкове тестування			40
			100

Формування програмних компетентностей та результатів

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності та результати
ЗК	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.
	Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.
ФК (СК)	Здатність використовувати біологічні поняття, закони, концепції, вчення і теорії біології науки для пояснення та розвитку в учнів розуміння цілісності та взаємозалежності живих систем і організмів
	Здатність розуміти і пояснювати будову, функції, життєдіяльність, розмноження, класифікацію, походження, екологію, поширення, використання, охорону живих організмів і систем усіх рівнів організації.
	Здатність розкривати сутність біологічних явищ, процесів і технологій, розв'язувати біологічні задачі.
	Здатність організовувати і здійснювати дослідницьку діяльність в лабораторних і польових умовах, інтерпретувати її результати; користуватися обладнанням, препаратами, виготовляти біологічні препарати та формувати колекції і гербарії.
ПР	Знає і використовує біологічну термінологію і номенклатуру, розуміє основні концепції, теорії, закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей.
	Знає і пояснює будову та основні функціональні особливості підтримання життєдіяльності живих організмів, сучасну систему живих організмів, роль живих організмів та біологічних систем різного рівня у житті суспільства, їх використання, охорону, відтворення.
	Знає і описує будову й функції організму людини, основи здорового способу життя, розвитку і збереження фізичного, психічного, соціального та ментального здоров'я та мотивує учнів до збереження здоров'я.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Перескладання тем / модулів відбувається під час проведення консультацій керівника курсу.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Літературні джерела

1. Маруненко І. М., Неведомська Є. О., Волковська Г. І. Анатомія, фізіологія, еволюція нервової системи. навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2013. 184 с.
2. Помогайбо В. М., Березан О. І. Анатомія та еволюція нервової системи : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2013. 159 с.
3. Дух О. І. Фізіологія вищої нервової діяльності. Практикум : навчально-методичний посібник. Кременець: ВЦ КОГПІ. 2014. 140 с.
4. Дух О. І. Еволюція, анатомія та фізіологія нервової системи. Практикум : навчально-методичний посібник. Кременець : ВЦ КОГПА ім. Т. Шевченка, 2021. 98 с.

Додаткова література

1. Плиска О. І. Фізіологія вищої нервової діяльності та сенсорних систем: навч. посіб. К. : НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2010. 284 с.
2. Клевець М. Ю., Манько В. В., Гальків М. О., та ін. Фізіологія людини і тварин (фізіологія нервової, м'язової і сенсорних систем : підручник: для студ. виш. навч. закл. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 312 с.
3. Чайченко Г.М. Фізіологія людини і тварин: Підручник. К.: Вища шк., 2003. 463 с.
4. Плахтій П. Фізіологія людини. Нейрогуморальна регуляція функцій: Навч. посібник. К., 2007. 333 с.
5. Філімонов В. І. Фізіологія людини в запитаннях і відповідях: посіб. для студ. медич. ВНЗ. Вінниця : Нова Книга, 2010. 456 с.
6. Дух О. І. Оцінка взаємозв'язку функціональної асиметрії мозку та успішності учнів. *Подільські читання : зб. матеріалів Всеукр. наук. конф., 12-13 жовтня. 2017 р.* Кременець : ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка. 2017. С. 106-107.